

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION NOVEMBER 2022

SESOTHO PUO YA PELE YA TLATSETSO: PAMPIRI YA II SESOTHO FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

MARKING GUIDELINES

Nako: Dihora tse 2½ Matshwao: 100

These marking guidelines are prepared for use by examiners and sub-examiners, all of whom are required to attend a standardisation meeting to ensure that the guidelines are consistently interpreted and applied in the marking of candidates' scripts.

The IEB will not enter into any discussions or correspondence about any marking guidelines. It is acknowledged that there may be different views about some matters of emphasis or detail in the guidelines. It is also recognised that, without the benefit of attendance at a standardisation meeting, there may be different interpretations of the application of the marking guidelines.

TEMOSO HO BATSHWAI

1. KGETHO YA DIPOTSO LE DINTLHA TSE DING:

- Ha motshwai a fumana mohlahlobuwa a arabile dipotso tse ngata ho feta palo e behilweng, motshwai a tshwaye feela karabo ya pele.
- Haeba mohlahlobuwa a arabile dipotso ka bone ba tsona KAROLONG YA B, motshwai a tshwaye feela dipotso tse pedi tsa pele.
- Qetellong mohlahlobuwa o lokela hore a be a arabile potso e le nngwe ya mofuta wa ditema tse telele le e le nngwe ya mofuta wa ditema tse kgutshwane.
- Maemong ao mohlahlobuwa a nehelaneng ka dikarabo tse pedi, ya pele e fosahetse mme ya bobedi yona e nepahetse, motshwai a tshwaye karabo ya pele, mme a tlohele e e latelang ebe ho yona o seha mola ho habahanya karabo, mme a hlalose ka ho ngola polelo ena; 'Kgetho e fosahetseng'.
- Haeba mopeleto o fosahetse hoo o amang moelelo, motshwai a fosise karabo e jwalo, empa haeba mopeleto o sa ame moelelo, karabo e jwalo e tshwauwe e nepahetse.
- Potso e telele ya moqoqo: Ha bolelele ba moqoqo bo le ka tlase ho palo ya mantswe a behilweng (kgutshwane), motshwai a se behe kotlo hobane mohlahlobuwa o se a ntse a ipehile ka mosing. Athe haeba moqoqo o le molelele haholo, motshwai a tshwaye ho feta moedi wa palo ya mantswe a behilweng ka mantswe a 5 (kapa ho fihla qetellong ya polelo), mme a se tswele pele ho tshwaya karolo e latelang. A sehe feela mola ho fihla moeding wa mantswe, a sehe o mong ho habahanya mantswe a sa balweng.
- Dipotso tse kgutshwane: Haeba mohlahlobuwa a sa sebedisa matshwao a puo a supang qotso (di-a-bulwa le di-a-kwalwa) moo a lokelang ho qotsa, motshwai a se behe kotlo.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya moqoqo:

- NB. Motshwai a se etse matshwao a √ ha a tshwaya ditema tsa kgokahano kapa meqoqo.
- Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang:
 - / bakeng sa ho arola mantswe a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
 - - , + bakeng sa ho kopanya mantswe a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
 - mn bakeng sa mongolo (orthography) o fosahetseng;
 - mp bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
 - mt bakeng sa tshebediso ya matshwao a puo a fosahetseng;
 - p bakeng sa puo e sa sebediswang ka nepo kapa ka tshwanelo/ tlwaelo;
 - ^ bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe e siilweng dipakeng tsa mantswe;
 - // bakeng sa ho arola diratswana;
 - ← bakeng sa ha mohlahlobuwa a qadile polelo hara mola;
 - the bakeng sa ha mohlahlobuwa a fetoletse dintlha tsa hae a qadile ka eo a lokelang ho qetella ka yona.
- 2. TSHEBEDISO YA RUBURIKI: Batshwai ba lokela ho sebedisa ruburiki tse leqepheng la 10–14.

KAROLO YA A DINGOLWA

POTSO YA 1

- 1.1 O ile a utlwela hore ho na le moferefere wa ho tjhekolla mabitla ka kgitla. O boleletswe ke Tseleng.
- 1.2 Ho mo nnetefaletsa hore mapolesa a ntse a etsa diphuputso ho fumana mmolai wa Lekgetho.

Kapa

Hore moholwane wa Lekgetho a dumele ha ho etswa ho itseng lebitleng la moenae.

- 1.3 Ke ho tjhekollwa ha mabitla le ho rekisa makase a bafu ho batho ba sa tlo belaela hore ke a sebedisitsweng.
- 1.4 Di thusa ho hodisa tshwarello ya hore ke bo mang ba ntseng ba etsa tlolo tseo tsa molao.

Kapa

Di thusa ho rarahanya ditaba tseo Tshita a lekang ho di rarolla ka hore ha a sa batlana le babolai ba Lekgetho kaha ke moo o se a tshwanela ho tsomana le batho ba tjhekollang mabitla.

- 1.5 Mehlala ya dikarabo e ka kenyeletsa tsena :
 - Le re bontsha Tshita e le lefokisi le latellang taba, le bohlale kapa le maqiti.

Kapa

 Lefokisi le sa nkeng seo le se boneng kapa seo le se bolellwang ntle le ho se nnetefatsa.

Hobane ka mora hore Tseleng a mo phetele ka seo a se boneng moo mabitleng bosiu, ha a ka ba a thola feela, o ile a nka bohato ba ho ya batlisisa.

- Ke mophetwa ya sepapetlwa ya latelang tumelo tsa hae ka hohlehohle.
 Ha a dumela hore maemo a ka tsela e itseng, ha ho se ka mofetolang tumelong eo.
- 1.6 Tshita o file Tsokotseha tshupanako e hatisang mantswe a re ke mpho bakeng sa mosebetsi wa hae o hlwahlwa. Leha Tsokotseha a ne a ntse a tseba hore ha a hlwahlwa hakaalo mosebetsing o ile a amohela tshupanako eo ntle le pelaelo ya maikemisetso a patehileng a Tshita. Ho sitweng ha hae ho elellwa lebakabaka leo a filweng tshupanako ka lona, ho entse hore Tshita a qetelle a utlwile merero ya bona ka yona tshupanako eo.

- 1.7 E ile ya tshwara kgarebe ya hae hampe kaha o ne a sa utlwisise hore na Tsokotseha o kgona jwang ho reka watjhe e ntjha empa a sa kgone ho rekela ngwana wa bona wa lesea lebese.
- 1.8 Moithuti a ka re:
 - Ke ne nka beha balebedi mabitleng ho hlokomela hore batho ha ba etse tlolo e jwalo ya molao.
 - Ke ne ke tla kenya dikhamera tse tla bontsha batho ba yang mabitleng ho ya seba.
 - Ke ne nka etsa hore mapolesa a paterole sebaka seo nako le nako
- 1.9 Ba ne ba ka mo bolaya.
 - Ba ne ba ka mo kwetela
 - ba ne ba ka montsha kotsi.

POTSO YA 2

Batshwai ba sebedise ruburiki ho tshwaya potso ena.

 Karabo e ka tlase ke mohlala feela wa karabo eo mohlahlobuwa a ka fanang ka yona. Motshwai a shebisise seo moithuti a se ngotseng. Semelo ke sebopeho sa mophethwa dingolweng mme e ka ba se setle – ho tsepahala le ho loka kapa se sebe – ho se tshepahale kapa ho ba kgopo.

Kokomoha

- Kokomoha o ne a fumana ho le bonolo ho tlola molao empa e le lepolesa o
 etsetsa batho mangolo a dikgwebo a seng molaong bakeng sa tjhelete jwalo ka
 Tamene ya Mmaleaba, Kgwebo ya Mothepoane ya tshebeletso tsa mafu.
- O meharo o batla ho ja ka mehlare e mmedi. Ke lepolesa la mmuso feela o amohela ditjhelete tsa batho ba bangata bao a ba etsetsang mangolo a seng molaong.
- O tletse bohlola o dumetse ho ratana le mosadi wa Lekgetho empa a ntse a na le mosadi.
- O kgopo o ile a qala ka ho tebedisa Tshita mosebetsing hoba feela Tshita a ne a bone tsela tsa hae tse sa lokang.
- Bakeng sa hore ebe o fana ka polokeho baahing le ho basebetsi mmoho, o ile a bolaya Lekgetho a ba a bolaya le Tsokotseha hang hoba a fumane hore o rwetse watjhe eo a e filweng ke Tshita.
- O rata bophelo bo monate ke moo o ile a ipha naha le mosadi wa Lekgetho ba ikela hole ba ya dula hoteleng ba eja tjhelete ya Lekgetho ya inshorense.

POTSO YA 3

Batshwai ba sebedise ruburiki ho tshwaya potso ena.

Mona re mpa re fana ka tataiso ho motshwai. Ho bohlokwa ho bala karabo ya mohlahlobuwa mme a abelwe matshwao ho latela karabo ya hae.

Tsokotseha : Kapotene o itse ke o fe lengolo lena mme ke o fe lona letsohong.

Feela Kapotene o halefile kajeno.

Mmalekgetho : E seng ebe o halefiswa ke Tshita? Ke utlwa ke sa morate motho eo.

Tsokotseha : Ho ka etsahala hore o halefiswa ke Tshita. O itse ke tlohele ho qoqa

le yena.

Mmalekgetho: Eo ke ntlha ya bohlokwa. Tshita o kotsi haholo mme a ka tshoha a re

kenya tsietsing ha Kokomoha a sa etse ho hong ka yena.

Tsokotseha: Ebe a ka etsang ha o sheba mme?

Mmalekgetho: Ho ne ho ka ba betere ha a ka mo tlosa tseleng. Feela ho kekeng ha

eba bonolo hoba o dula a ena le kgarebe eo ya hae.

Tsokotseha: Moo o nepile mme. Le nna ha ke mo tshepe.

Mmalekgetho: O mo jwetse a dule a mo katile, bosiu le motsheare.

(Yaba ba a kgaohana.)

POTSO YA 4

Batshwai ba sebedise ruburiki ho tshwaya potso ena.

Mona re mpa re fana ka tataiso ho motshwai. Ho bohlokwa ho bala karabo ya mohlahlobuwa mme a abelwe matshwao ho latela karabo ya hae.

- Ee, ho jwalo hoba boholo ba batho ba sebeletsang mmuso ba tlola molao habonolo hoba ba kgona ho sebedisa thepa ya mmuso molemong wa bona. Athe ba bang bona ba sebedisa mahokela a bona mmusong ho ntshetsa pele merero ya bona e seng molaong.
- Kokomoha o ne a sebedisa batho ba tshwanang le Maphophola le Tsokotseha ho fihlella boraditjhelete ba tshwanang le Mothepane, Mmaleaba mmoho le mosadi wa Lekgetho.

- O ne a roma Maphophola ho tsamaisa melaetsa ya hae ya makase a tjhekollotsweng ke dihlwela tsa hae ho Mothepane ya neng a na le kgwebo ya ho pata bafu hore ba tle ba boele ba rekise makase ao ho iketsetsa tjhelete.
- O ne a sa rate ha Tshita a busetswa mosebetsing hoba a ne a tseba o tlo mositisa ho
 tswelapele ka ketso tsa hae tse fosahetseng tseo hantlentle Tshita a neng a ntse a
 mmelaella tsona ha a tla tebelwa kgetlo la pele.
- O ne a romaka Tsokotseha ho Mmalekgetho ho mo fa melaetsa le ho mo hlokomedisa ka tseo Tshita a ntseng a di phenyekolla.
- O qetetse a bolaile Lekgetho ka thuso ya yena Mmalekgetho hore a tle a sale e le moja mafa a Lekgetho. Re bona ha ba se ba iphile naha ba le mawatleng kwana le yena mosadi eo wa Lekgetho ba ja monate.
- O qetese a bolaile le yena Tsokotseha moo a lekang ho setisa Tshita ka dipatlisiso tseo a neng a ntse a di etsa. Hona ho bolela hore o tla nne a tswele pele ka bokebekwa ba hae le ho ipokeletsa matlotlo ka tsela e fosahetseng.

KAROLO YA B DITEMA TSA KGOKAHANO

Batshwai ba sebedisa ruburiki ho tswaya Karolo ya B.

DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE

Tataiso ya tse lebelletsweng:

POTSO YA 5

Dihloohwana tse ka sebediswang ha moithuti a ngola puo

1. Sepheo sa puo

- Sehlooho sa puo se hlakiswe;
- Sepheo sa puo se totobale;
- Sebui se utlwisise mofuta wa kopano;
- Bamamedi ba hao e tla be e le bomang, na ke batjha, banyalani, bakgwebi, batswadi;
- Na o tla nehelana ka puo ya hao ka tsela efe, na ke ka tsela e bonolo, ka ho tshehisa, ka semmuso, jwalo jwalo.

2. Sebopeho sa puo

- Pulo ya hao e be polelo kapa polediso ya bohlale, e matla e tla hohela le ho qhahamisa ditsebe tsa bamamedi;
- Hlophisa le ho hlohlomisa dintlha tsa hao ka boqhetseke hore puo e phalle;
- Sebedisa dipolelo tse kgutshwane mme o nno tswake ka mehlala le dipolediso tsa bonono tse sa tlwaelehang ho natefisa puo;
- Puo ya hao e be le phallo ho be le qaleho e hlakileng, mmele wa dintlha tse momahaneng, le qetelo e mathemalodi;
- Bua dintlha tsa nnete, tse sa tswakanang le mashano.

POTSO YA 6

Dintlha tsa tataiso bakeng sa ho hlophisa obitjhuari

- Mofu ke mang, ke wa ha mang;
- Tlhaho ya hae: Sebaka moo a hlahetseng teng, letsatsi la tswalo le selemo;
- Tsa kgolo ya mofu: dithuto, mosebetsi, lenyalo;
- Tsa lefu la hae: letsatsi le mokgwa oo a hlokahetseng ka wona;
- Maballo: bao a ba siyang;
- Seboko sa habo.

POTSO YA 7

Matshwao a ikgethelang phoustara

- O lokela ho sebedisa legephe le leholo le batalletseng;
- Hlahisa sehlooho ka ho totobala, ka ditlhaku tse kgolo;
- Ditaba le tsona di ngolwe ka mongolo o moholo o hohelang babadi;
- O ka sebedisa le ditshwantsho ha o rata ho etsa jwalo, mme tsona e be tsa botaki ba boemo bo hodimo;
- Hlahisa dintlha kaofela tsa tlhahisoleseding ka tsela e utlwahalang hantle;
- Mohla, nako le sebaka seo ketsahalo e tla tshwarwa teng (moo ho hlokehang) di hlahiswe ka botlalo.

POTSO YA8

Matshwao a ikgethang a memorandamo

- LEBITSO la mokgatlo le ngolwa hodimodimo;
- Ka tlasa lebitso la mokgatlo, ho ngolwa lentswe MEMORANDAMO kapa MEMO;
- Ebe ho latela HO/kapa O YA HO: ngola lebitso kapa maemo a motho eo memorandamo o yang ho yena;
- TSWA HO: ngola lebitso kapa lebitso le maemo a motho eo memorandamo o tswang ho yena;
- MOHLA: ngola ka botlalo letsatsi, kgwedi le selemo mohla memo o ngolwang ka lona; NOMORO YA MOHALA: ha ho tlame ha kaalo kaalo ho ngola nomoro ya mohala ha memorandamo o romellwa karolwaneng kapa yuniting enngwe; ka hare ho lefapha ho ka sebediswa nomoro ya katoloso ya mohala feela, jk. 4776;
- SEHLOOHO: ngola sehlooho sa ditaba ka ditlhaku tse kgolo, mohlala TSEBISO YA KOPANO YA BASEBETSI BOHLE;
- Dikahare di lokela ho ba kgutshwane haholo mme di tobe taba. Le ha ho le jwalo sebedisa dipolelo tse tletseng, se ngole ka mokgwa wa thelekeramo;
- HA HO NA TUMEDISO (Basebetsimmoho/Basebetsimmoho ba ratehang), HA
 HO NA QETELO e kang ya lengolo la setswalle e kang Wa heno, ...
- Hopola ho ikokobetsa ka nako tsohle ka ho qetella ka mantswe a kang, ke a leboha, ka kopo, jj. kamoo ho ka hlokehang ka teng;
- Qetella ka ho SAENA kapa ka ho ngola ditlhaku tsa mabitso le ya sefane sa hao.

Matshwao kaofela: 100

KAROLO YA A

POTSO YA 2

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO WA DINGOLWA SESOTHO PUO YA TLATSETSO [MATSHWAO 15]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
Matshwao 10	10–8	7–6	5–4	3–2	1–0
DIKAHARE	 Dintlha di utullotswe hantle le ho ntshetswa pele ka tsela e hlakileng. Diratswana tsohle di momahane. Tema e hlahisitse dintlha tse fapaneng tse hlwahlwa tse tshehetswang ho tswa sengolweng. E bontsha kutlwisiso e babatsehang ya tema. 	 Dintlha di hlahisitswe ka puo e utlwahalang. Diratswana tse ding di hlahisitswe ka tsela e momahaneng. Dintlha di hlahisitswe ka tsela e utlwahalang. Di bontsha kutlwisiso e kgotsofatsang ya tema. 	 Kutlwisiso ke e mahareng ya sehlooho; ha se dintlha tsohle tse utullotsweng ka botlalo. Diratswana di momahane mona le mane. Dintlha tse ding di tsheheditswe, empa bopaki ha bo kgodise ka nako tsohle. Di bontsha kutlwisiso mahareng ya mofuta wa tema. 	 Kutlwisiso ke e haellang ya sehlooho; boholo ba dintlha ha di a utullwa ka botlalo. Ke dintlha tse fokolang feela tse tshehetsang sehlooho. Di hlahisitse dintlha tse seng kae tse tsamaelanang le sehlooho. Di bontsha kutlwisiso e fokolang ya mofuta ona wa tema. 	 Di bontsha kutlwisiso e fokolang ya sehlooho. Boiteko bo fokolang ba ho araba potso. Dintlha ha se tse kgodisang. Mohlahlobuwa ha a utlwisise hantle mofuta ona wa tema.
Matshwao 5	5	4	3	2	1–0
SEBOPEHO LE TSHEBEDISO YA PUO	 Sebopeho se momahaneng. Selelekela le qetelo di a babatseha. Tshebediso ya puo ke e babatsehang. O batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto. 	 Sebopeho ke se hlakileng. Selelekela le qetelo di ntle. Tshebediso ya puo ke e matla. Boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto. 	 Tema e hlahisitse bopaki bo itseng ba sebopeho. Selelekela le qeto di a kgotsofatsa. Tshebediso ya puo ke e loketseng mme e fetisa molaetsa ka tshwanelo. Diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto di mahareng. 	 Sebopeho se bonahala se radilwe ka tsela e fosahetseng. Selelekela se a fokola. Tshebediso ya puo ke a motheo feela. Diphoso tsa mopeleto di ngata. 	 Kgaello ya ho rala sebopeho ka tshwanelo e sitisa phallo ya mehopolo. Selelekela se fokola haholo. Tshebediso ya puo ke e sa utlwahaleng. Diphoso tsa mopeleto di ngata haholo.

POTSO YA 3 RUBURIKI YA HO LEKANYETSA PUISANO YA DINGOLWA SESOTHO PUO YA TLATSETSO [MATSHWAO 10]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
Matshwao 6	6–5	4	3	2	1–0
DIKAHARE	 Di bontsha kutlwisiso e tebileng ya se botswang. Di hlahisitse dintlha tse fapaneng tse hlwahlwa; di tshehetswa ho tswa paleng. Kutlwisiso ke e babatsehang ya mofuta wa tema. 	 Di bontsha kutlwisiso mme o hlalosa se botswang ka tshwanelo. Di hlahisitse dintlha tse utlwahalang, empa ha se tsohle tse tiisitsweng kamoo ho lokelang. O utlwisisa mofuta wa tema. 	 Di bontsha kutlwisiso e mahareng ya se botswang. Tse ding tsa dintlha di tsheheditswe, empa bopaki ha bo kgodise ka nako tsohle. Kutlwisiso ya motheo feela ya mofuta wa tema. 	 Di bontsha kutlwisiso e sa kgotsofatseng ya se botswang. Ho batla ho se dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho. Kutlwisiso ya mofuta wa tema ke e haellang. 	 Ha a bontshe kutlwisiso ya letho ya se botswang. Dintlha tse tshehetsang ha di hlahiswe ho tswa mofuteng wa sengolwa. Mohlahlobuwa ha a utlwisise hantle mofuta wa tema.
Matshwao 4	4	3	2	1	0
SEBOPEHO LE TSHEBEDISO YA PUO	 Sebopeho se radilwe ka tsela e babatsehang. Tshebediso ya puo ke e babatsehang. O batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto. 	 Sebopeho ke se hlakileng, mme dintlha di hlahisitswe ka tsela e utlwahalang. Tshebediso ya puo ke e matla. Boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto. 	 Sebopeho se hlahisitse bopaki bo seng bokae. Tshebediso ya puo ke e loketseng mme e fetisa molaetsa ka tshwanelo. Diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto di mahareng. 	 Sebopeho se bonahala se radilwe ka tsela e fosahetseng. Tshebediso ya puo ke ya motheo feela. Diphoso tsa mopeleto di ngata. 	 Sebopeho ha se yo. Ha a bontshe kutlwisiso ya letho ya se botswang. Tshebediso ya puo ke e sa utlwahaleng. Diphoso tsa mopeleto di ngata haholo.

POTSO YA 4
RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO WA DINGOLWA SESOTHO PUO YA TLATSETSO [MATSHWAO 20]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
Matshwao 13	13–11	10–8	7–5	4–2	1–0
DIKAHARE	 Dintlha di bontsha kutlwisiso e tebileng ya se botswang. Di hlahisitse dintlha tse fapaneng tse hlwahlwa; di tshehetswa ho tswa paleng. Kutlwisiso ke e babatsehang ya mofuta wa tema. 	 Dintlha di bontsha kutlwisiso mme e hlalosa se botswang ka tshwanelo. Di hlahisitse dintlha tse utlwahalang, empa ha se tsohle tse tiisitsweng kamoo ho lokelang. O utlwisisa mofuta wa tema. 	 Di bontsha kutlwisiso e mahareng ya se botswang. Tse ding tsa dintlha di tsheheditswe, empa bopaki ha bo kgodise ka nako tsohle. Kutlwisiso ya motheo feela ya mofuta wa tema. 	 Di bontsha kutlwisiso e sa kgotsofatseng ya se botswang. Ho batla ho se dintlha tse hlahisitsweng ho tshehetsa sehlooho. Kutlwisiso ya mofuta wa tema ke e haellang. 	 Dintlha tse tshehetsang ha di hlahiswe ho tswa mofuteng wa sengolwa. Mohlahlobuwa ha a utlwisise hantle mofuta wa tema.
Matshwao 7	7–6	5	4–3	2	1–0
SEBOPEHO LE TSHEBEDISO YA PUO	 Sebopeho se radilwe ka tsela e babatsehang. Selelekela le qetelo di a babatseha. Tshebediso ya puo ke e babatsehang. O batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto. 	 Sebopeho ke se hlakileng, mme dintlha di hlahisitswe ka tsela e utlwahalang. Selelekela le qetelo di ntle. Tshebediso ya puo ke e matla. Boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto. 	 Sebopeho se hlahisitse bopaki bo seng bokae. Selelekela se a kgotsofatsa. Tshebediso ya puo ke e loketseng mme e fetisa molaetsa ka tshwanelo. Diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto di mahareng. 	 Sebopeho se bonahala se radilwe ka tsela e fosahetseng. Selelekela se a fokola. Tshebediso ya puo ke ya motheo feela. Diphoso tsa mopeleto di ngata. 	 Sebopeho ha se yo. Ha a bontshe kutlwisiso ya letho ya se botswang. Selelekela se fokola haholo. Tshebediso ya puo ke e sa utlwahaleng. Diphoso tsa mopeleto di ngata haholo.

KAROLO YA B RUBURIKI YA HO LEKANYETSA DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE SESOTHO PUO YA TLATSETSO [MATSHWAO 30] POTSO YA 5 LE 6

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
Matshwao 18	18–14	13–11	10–8	7–5	4–0
SEBOPEHO, DIKAHARE LE MORALO • Nehelano le mehopolo • Tihophiso ya mehopolo • Sepheo, baamohedi ba ditaba, makgetha a tema le maemo	Dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e babatsehang. Nehelano e bontsha kutlwisiso e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang. Mehopolo e matla, e phepetsa monahano, mme ke e kgodisang. E hlophisitswe hantle ka tsela e babatsehang, mme e momahane ka tshwanelo. Eradilwe ka bokgoni bo tsotehang.	Dipolelo le diratswana di a hlahlamana, mme di fapafapantswe. Nehelano e ntle e supang tsebo le bokgoni. Mehopolo ke e ipapisitseng ka botlalo le sehlooho, mme ke e kgahlisang. E hlophisitswe hantle ka tsela e supang bokgoni, mme e momahane ka tshwanelo. Eradilwe hantle ka tshwanelo.	 Dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e mahareng. Nehelano ke e kgotsofatsang. Mehopolo e momahane ka tsela e kgotsofatsang le e kgodisang. E hlophisitswe hantle ka tsela e mahareng, mme e momahane ka tshwanelo. Eradilwe ka tsela e mahareng feela. 	 Dipolelo le diratswana di na le diphoso. Tema e ntse e hlahisa moelelo o itseng. Nehelano e momahane mona le mane. Mehopolo ke e sa hlakang. Ho na le bopaki bo seng bokae ba tlhophiso le momahano ya mosebetsi. Moralo ke o tswileng lekoteng. 	 Dipolelo le diratswana tse hlahisitsweng ke tse fosahetseng. Tema ha e na moelelo o lebeletsweng. Mehopolo ke e sa tsepamang e dubakaneng. Ha e utlwahale, mme dintlha di a phetakakwa. Ha o a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo.
Matshwao 12	12–10	9–8	7–6	5–4	3–0
TSHEBEDISO YA PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO • Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo • Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswe, matshwao a ho bala le mopeleto	Tshebediso ya puo ke e babatsehang. Sehalo, rejistara le setaele ke tse butswitseng, tse susumetsang le ho nepahala. O batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto.	 Tshebediso ya puo ke e matla. Sehalo, rejistara le setaele ke tse bontshang bokgoni. Boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto. 	Tshebediso ya puo ke e loketseng mme e fetisa molaetsa ka tshwanelo. Sehalo, rejistara le setaele ke tse mahareng. Diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto di mahareng.	 Tshebediso ya puo ke ya motheo feela. Sehalo, rejistara le setaele ha di a lokela mosebetsi. Diphoso tsa mopeleto di ngata. 	 Tshebediso ya puo ke e sa utlwahaleng. Sehalo, rejistara le setaele ke tse fosahetseng tse hlahisitseng tema e fokolang haholo. Diphoso tsa mopeleto di ngata haholo.

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE SESOTHO PUO YA TLATSETSO [MATSHWAO 10] POTSO YA 7 le 8

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
Matshwao 6	5–6	4	3	2	0–1
SEBOPEHO, DIKAHARE LE MORALO • Nehelano le mehopolo • Tlhophiso ya mehopolo • Sepheo, baamohedi ba ditaba, makgetha a tema le maemo	 Dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e babatsehang. Nehelano ya tema e bontsha kutlwisiso e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang. Mehopolo e matla, e phepetsa monahano, mme ke e kgodisang. E hlophisitswe hantle ka tsela e babatsehang, mme e momahane ka tshwanelo. E radilwe ka bokgoni bo tsotehang. 	 Dipolelo le diratswana di a hlahlamana, mme di fapafapantswe. Nehelano e ntle e supang tsebo le bokgoni. Mehopolo ke e ipapisitseng ka botlalo le sehlooho, mme e kgahlisang. E hlophisitswe hantle ka tsela e supang bokgoni, mme e momahane ka tshwanelo. E radilwe hantle ka tshwanelo. 	 Dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e mahareng. Nehelano ke e kgotsofatsang ditlhokeho. Mehopolo e momahane ka tsela e kgotsofatsang le e kgodisang. E hlophisitswe hantle ka tsela e mahareng, mme e momahane ka tshwanelo. E radilwe ka tsela ya motheo feela. 	 Dipolelo le diratswana di na le diphoso. Nehelano e momahane mona le mane. Mehopolo ke e seng ya boiqapelo, mme e sa hlakang. Ho na le bopaki bo seng bokae ba tlhophiso le momahano ya mosebetsi. Moralo ke o tswile lekoteng ho hang. 	 Dipolelo le diratswana tse hlahisitsweng ke tse fosahetseng. Tema ha e na moelelo o lebeletsweng. Mehopolo ke e sa tsepamang e dubakaneng. Ha e utlwahale, mme dintlha di a phetakakwa. Ha e a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo.
Matshwao 4	4	3	2	1	0
TSHEBEDISO YA PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswe, matshwao a ho bala le mopeleto	 Tshebediso ya puo ke e babatsehang. Sehalo, rejistara le setaele ke tse butswitseng, tse susumetsang le ho nepahala. O batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto. 	 Tshebediso ya puo ke e matla. Sehalo, rejistara le setaele ke tse bontshang bokgoni. Boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto. 	 Tshebediso ya puo ke e loketseng mme e fetisa molaetsa ka tshwanelo. Sehalo, rejistara le setaele ke tse mahareng. Diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto di mahareng. 	 Tshebediso ya puo ke ya motheo feela. Sehalo, rejistara le setaele ha se tse loketseng mosebetsi. Diphoso tsa mopeleto di ngata. 	 Tshebediso ya puo ke e sa utlwahaleng. Sehalo, rejistara le setaele ke tse fosahetseng tse hlahisitseng tema e fokolang haholo. Diphoso tsa mopeleto di ngata haholo.